

Phẩm 2: ĐỊA LY CẦU

*Tất cả các Bồ-tát
Nghe nói nghĩa Sơ địa
Tâm chí đều thanh tịnh
Vui vẻ khó tả hết
Từ chỗ mình đang ngồi
Bay lên trên hư không
Cởi áo đẹp trên thân
Để cúng Kim Cang Tạng!
Đồng cất lời khen ngợi
Khéo nói địa Bồ-tát
Bồ-tát Giải Thoát Nguyệt
Biết tâm chúng thanh tịnh
Muốn được nghe giảng thuyết
Tướng mạo Địa thứ hai
Thưa với Kim Cang Tạng
Đại trí hãy giảng thuyết
Tướng mạo Địa thứ hai
Tất cả đều muốn nghe.*

Bấy giờ, Đại Bồ-tát Kim Cang Tạng, nói với Bồ-tát Giải Thoát Nguyệt:

–Phật tử! Đại Bồ-tát đã đầy đủ Địa thứ nhất, muốn đạt Địa thứ hai, phát khởi mười tâm. Mười tâm đó là gì? Đó là các tâm:

1. Nhu nhuyễn.
2. Điều hòa.
3. Chịu đựng.
4. Thiệt.
5. Tịch diệt.
6. Chân.
7. Không tạp.
8. Không tham.
9. Vui vẻ.
10. Rộng lớn.

Đại Bồ-tát đã đầy đủ Địa thứ nhất, muốn đạt Địa thứ hai trước phải phát khởi mười tâm này. Phật tử! Bồ-tát trụ địa Ly cầu, từ xưa đến nay xa lìa tất cả việc sát sinh, vứt bỏ dao gậy, không có tâm sân hận, biết hổ thẹn; đối với chúng sinh, phát khởi tâm Từ, thường tìm việc vui, không có tâm ác, làm hại chúng sinh, hưởng gì tâm thô ác! Bỏ mọi việc trộm cắp, biết đủ với vật cần dùng, không phá tài sản của người. Vật của người thì người thọ dụng. Vật của người giữ gìn, thì dù một cọng cỏ, lá cây của người ta mà đã không cho, thì không lấy, hưởng chỉ là những vật quý báu hơn. Bỏ tà dâm, bằng tâm với vợ mình, không tham vợ người, không sinh tham dục với vợ người hưởng gì cùng hành dâm. Bỏ nói dối, luôn nói lời chân thật, lời ngay thẳng, không nói dối để làm các điều ác, ngay cả trong mộng cũng không nói dối hưởng gì cố ý nói dối! Bỏ nói hai lưỡi, không có tâm hủy hoại, nghe lời người này không nói lại cho người kia nghe, nghe lời người kia không nói lại cho người này, hòa hợp những người tranh tụng ly tán. Bỏ lời nói

ác. Những lời nói thô ác khó nghe làm cho người khác sân hận buồn bực; hoặc vì sân hận kiêu mạn làm cho người khác buồn phiền lo sợ không vui thích, đó là tự hại, mà cũng là hại người, tất cả những lời nói ấy đều xả bỏ hết. Nói năng vui vẻ, êm dịu, làm vui lòng người, chuyển hóa tâm người, nhu hòa, đầy đủ, được nhiều người nhớ tưởng, làm cho người khác vui vẻ, phải luôn nói những lời như vậy. Bỏ lời nói thêu dệt, luôn cẩn thận trong lời nói; biết những gì nên nói, không nên nói; luôn nói đúng lúc, chân thật, lợi ích, đúng pháp, có chừng mực, không nói đùa, nói cợt. Không nói những lời phù phiếm huống gì cố ý nói! Không tham vật của người. Nếu vật thuộc người khác, người khác đã tham trước, đã thấu dụng, thì không nghĩ là sẽ lấy vật ấy. Bỏ tâm sân hận, hiểm thù, bức não. Đối với chúng sinh luôn khởi tâm tốt, yêu mến, lợi ích, từ bỏ. Bỏ việc xem tướng, làm việc bằng chánh kiến, tin sâu chắc nhân duyên tội phước, bỏ đua nịnh, thành tín Tam bảo, phát tâm vững chắc. Bồ-tát luôn hộ đạo lành, thường suy nghĩ: Chúng sinh đọa vào đường ác, đều do mười nhân bất thiện. Ta nên trụ trong mười pháp lành, nói mười pháp lành cho chúng sinh, để biết chỗ mà tu hành chánh pháp. Vì sao? Vì người nào không làm lành mà nói pháp cho người khác an trụ trong pháp lành thì không bao giờ có. Bồ-tát lại nghĩ: Vì làm mười pháp ác mà đọa địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh; còn thực hành mười pháp lành thì được sinh lên cõi người hoặc sinh đến cõi trời Hữu đẳng.

Lại nữa, mười pháp lành này là pháp người trí tuệ, hòa hợp tu tập. Những kẻ tâm yếu đuối thích ít công đức, chán sợ ba cõi, ít tâm đại Bi, nghe pháp chỉ đạt đến Thanh văn thừa. Lại, có người thực hành mười pháp lành này, không nghe pháp từ người khác mà tự nhiên hiểu biết, không đầy đủ đại Bi phương tiện nhưng thâm nhập pháp duyên sinh thì đạt đến Bích-chi-phật thừa. Người thực hành mười pháp lành, đầy đủ thanh tịnh, tâm rộng lớn vô lượng, vô biên, đối với chúng sinh, phát tâm đại Bi, có sức phương tiện, chí nguyện bền vững, vì không hề bỏ chúng sinh, vì cầu trí tuệ lớn của Phật, vì làm thanh tịnh các địa của Bồ-tát, vì thanh tịnh các Ba-la-mật, thâm nhập hạnh rộng lớn sâu xa.

Lại nữa, thanh tịnh thực hành mười pháp lành này, sẽ đạt được mười Lực, bốn Vô sở úy, bốn Trí vô ngại, đại Từ bi của Phật và đạt được đầy đủ Nhất thiết chủng trí, tu tập pháp của Phật. Vì thế chúng ta nên hành mười pháp lành, luôn cầu Nhất thiết trí.

Bồ-tát lại suy nghĩ: Mười pháp bất thiện này, ở bậc thượng thì nó là nhân của địa ngục, bậc trung là nhân của súc sinh, bậc hạ là nhân của ngạ quỷ.

Tội sát sinh, làm cho chúng sinh đọa địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. nếu sinh vào cõi người, thì chịu hai quả báo: Một là chết yểu; hai là nhiều bệnh.

Tội trộm cướp cũng làm cho chúng sinh đọa địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu sinh trong cõi người thì chịu hai quả báo: Một là nghèo thiếu; hai là có của chung, không có chủ quyền.

Tội tà dâm làm cho chúng sinh đọa địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu sinh vào cõi người, thì chịu hai quả báo: Một là vợ không trinh thuận; hai là bà con không vừa ý.

Tội nói dối, làm cho chúng sinh đọa địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu sinh vào cõi người, thì chịu hai quả báo: Một là bị nhiều người phỉ báng; hai là bị nhiều người lừa dối.

Tội nói hai lưỡi cũng làm cho chúng sinh đọa vào ba đường ác. Nếu sinh vào cõi người, thì chịu hai quả báo: Một là bị con tặc; hai là bà con không hòa thuận.

Tội nói ác làm cho chúng sinh đọa vào ba đường ác. Nếu sinh vào cõi người, thì chịu hai quả báo: Một là thường nghe tiếng xấu; hai là bị người tranh tụng.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Tội thêu dệt, làm cho chúng sinh đọa vào ba đường ác. Nếu sinh vào cõi người, thì chịu hai quả báo: Một là nói năng không được người tin; hai là nói năng không rõ ràng.

Tội tham dục, làm cho chúng sinh đọa vào ba đường ác. Nếu sinh vào cõi người, thì chịu hai quả báo: Một là nhiều dục vọng; hai là không biết chán đủ.

Tội sân não, làm cho chúng sinh đọa vào ba đường ác. Nếu sinh vào cõi người, thì chịu hai quả báo: Một là luôn bị người moi tìm chỗ hay dở; hai là bị người khác làm hại.

Tội tà kiến, làm cho chúng sinh đọa vào ba đường ác. Nếu sinh vào cõi người, thì chịu hai quả báo: Một là sinh trong nhà tà kiến; hai là có tâm dua nịnh.

Các Phật tử! Mười pháp bất thiện đều là nhân duyên của các loại khổ đau. Bồ-tát lại nghĩ: Vì sao chúng ta không bỏ mười pháp bất thiện, thực hiện mười pháp thiện và làm cho người khác hành mười pháp thiện? Nghĩ như vậy xong, bỏ mười pháp bất thiện, an trụ mười pháp thiện, lại làm cho người khác cũng phát tâm hành mười pháp thiện.

Lúc này, Bồ-tát ở trong chúng sinh sinh tâm an ổn, tâm hỷ lạc, tâm Từ bi, tâm lân mẫn, tâm lợi ích, tâm thủ hộ; tâm làm thầy, tâm làm thầy giỏi. Có những tâm ấy, rồi lại nghĩ: Chúng sinh rơi vào tà kiến, chạy theo tâm tà, đi trong đường tà nguy hiểm, thật đáng xót thương. Ta nên làm cho chúng sinh này trụ trong đạo chánh kiến và pháp như thật. Chúng sinh thường đấu tranh, sân hận, phân biệt ta người; ta nên làm cho chúng sinh trụ trong tâm đại Từ vô thượng. Chúng sinh không biết chán đủ, thường tham tài vật của người khác, nuôi sống bằng nghề tà vạy; ta nên làm cho chúng sinh, trụ trong nghiệp thân, khẩu, ý thanh tịnh. Chúng sinh chạy theo nhân tham lam, sân hận, si mê, thường bị lửa lớn phiền não thiêu đốt, không tìm được cách ra khỏi; ta nên làm cho chúng sinh, dập tắt lửa phiền não an ổn ở nơi mát mẻ. Chúng sinh thường bị vô minh đen tối che lấp, thường vào chỗ tối tăm, cách xa ánh sáng trí tuệ, ở trong đường hiểm sinh tử, rơi vào đủ các tà kiến; ta nên làm cho chúng sinh được tuệ nhãn thanh tịnh vô ngại. Nhờ tuệ nhãn này, biết thật tướng của các pháp, không tùy thuận giáo pháp khác, đạt trí như thật không chướng ngại. Chúng sinh ở trong đường hiểm sinh tử, sắp rơi vào hầm sâu địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh, bị nhốt trong lưới tà kiến xấu ác, bị rừng rậm ngu si che mờ, xa cách bậc thầy có trí. Không phải đạo xuất thế lại cho là đạo xuất thế, rơi vào đường ác ma, tùy thuận ý ma, xa cách Phật ý; ta nên độ cho những chúng sinh này, thoát khỏi nạn sinh tử nguy hiểm, đặt chúng trong thành lớn vô úy Nhất thiết trí nhân, không còn những suy não. Chúng sinh chìm trong dòng thác phiền não, trôi lăn trong dòng dục, hữu, kiến, vô minh; chạy theo sinh tử liên tục không dứt, vào trong sông ái lớn, bị uy lực phiền não cuốn hút, không thể cầu đạo xuất thế; luôn bị các loại trùng độc dục, sân não, gây hại; bị La-sát thân kiến trong biển bắt giữ; rơi trong dòng xoáy sâu xa khổ nạn của năm dục bị bùn tham ái làm ô nhiễm; tiều tụy khô gầy, rơi trong vùng ngã mạn, không nơi hưởng tới, không ra khỏi làng xóm giặc oán mười hai nhập, không gặp bậc Đạo sư dắt đi con đường chánh; ta nên làm cho những chúng sinh này sinh đại Từ bi, dùng sức của căn lành mà cứu thoát chúng đến nơi an ổn, xa nơi lo sợ đắm chìm, trụ trong đạo tuệ báu Nhất thiết trí. Chúng sinh tâm quá tham đắm; luôn bị lo lắng, khổ não, hoạn nạn, yêu ghét trói buộc; bị cột chặt trong cùm dục vọng, đi vào rừng rậm vô minh của ba cõi; ta nên làm cho chúng sinh này ra khỏi những tham chấp ở ba cõi; làm cho chúng sinh an trụ Niết-bàn vô ngại lìa tướng. Chúng sinh chấp chặt ngã, ngã sở; không ra khỏi hang ổ năm ấm, chạy theo bốn điên đảo, dựa vào làng xóm trống không sáu nhập; bị bốn đại xâm hại; bị các giặc phiền não giết hại; chịu vô lượng khổ não; ta nên làm cho chúng sinh này lìa tất cả sự tham đắm, trụ trong đạo trí không, vô ngã; đó là

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Niết-bàn, đoạn tất cả chương ngại. Chúng sinh có tâm nhỏ hẹp, kém cõi, thích pháp nhỏ, xa cách Nhất thiết trí tuệ vô thượng. Vì tâm tham chấp tiểu thừa, nên không cầu pháp xuất thế Đại thừa rộng lớn; ta nên làm cho những chúng sinh này trụ tâm rộng lớn, ở trong Phật pháp vô lượng, vô biên; đó là Đại thừa vô thượng.

Các Phật tử! Bồ-tát này thường tùy thuận năng lực trì giới, thường khéo mở rộng tâm đại Từ bi. Bồ-tát trụ địa Ly cấu, gặp được trăm ngàn Phật thì cung kính cúng dường các vật cần dùng như y phục, thức uống ăn, thuốc men, ngọa cụ; ở chỗ chư Phật thì sinh tâm cung kính, thọ trì mười pháp lành. Từ lúc lãnh thọ cho đến lúc đạt Vô thượng Bồ-đề, không hề quên mất. Bồ-tát này đã trải qua vô số trăm ngàn vạn ức kiếp; xa lánh trần cấu, xan tham, phá giới; tịnh tu bố thí, trì giới.

Phật tử! Ví như luyện vàng ròng, nếu lọc hết cặn bã ra khỏi quặng, thì vàng càng sáng rực; cũng thế, Bồ-tát trụ địa Ly cấu này, phải trải qua trăm ngàn vạn ức kiếp xa lìa trần cấu, sân tham, phá giới; tịnh tu bố thí, trì giới. Lúc này trong bốn Nhiếp pháp, Bồ-tát tu nhiều về ái ngữ. Trong mười Ba-la-mật. Giới Ba-la-mật là nhiều thù thắng. Còn các Ba-la-mật khác cũng tu tập nhưng chỉ tùy trụ địa mà tăng trưởng.

Các Phật tử! Đó là Địa thứ hai Ly cấu của Đại Bồ-tát. Bồ-tát trụ ở địa này, thường làm Chuyển luân thánh vương, làm đại Pháp vương, đạt nhiều pháp lực, thành tựu bảy báu, có sức tự tại; trừ hết được trần cấu, xan tham, phá giới của chúng sinh, dùng phương tiện khéo léo làm cho chúng sinh được an trụ trong mười pháp lành; tu bố thí rộng nhưng không cùng tận việc tạo những thiện nghiệp; hoặc bố thí, ái ngữ, lợi ích đồng sự đều không rời nghĩ đến Phật và pháp, không rời nghĩ đến chúng bạn Bồ-tát, không rời nghĩ đến sự hành đạo của Bồ-tát; không rời nghĩ đến các Ba-la-mật, mười Địa, mười Lực, bốn Vô úy, các pháp Bất cộng, cho đến không rời nghĩ về Nhất thiết chủng trí một cách trọn vẹn. Bồ-tát luôn nghĩ: Bất cứ lúc nào, trong chúng sinh, ta cùng đều là người đứng đầu, là tối thắng, là cao lớn, là tốt đẹp, là vô thượng, tối thượng; là người dẫn dắt, là bậc tôn quý, là chỗ dựa cho chúng sinh.

Các Phật tử! Đại Bồ-tát này nếu bỏ nhà, siêng năng tu tập, thì trong nháy mắt, bỏ vợ con, nhà cửa, năm dục, xuất gia trong Phật pháp. Đã xuất gia rồi sẽ siêng năng tu tập, trong khoảnh khắc, đạt ngàn môn Tam-muội, gặp ngàn Phật, biết thần lực của ngàn Phật, chấn động ngàn cõi Phật, vượt qua ngàn cõi Phật, chiếu sáng ngàn cõi Phật, hóa độ ngàn thế giới chúng sinh, sống lâu ngàn kiếp, biết mọi việc trong ngàn kiếp quá khứ, hiện tại, vị lai; khéo thâm nhập ngàn pháp môn; biến thành ngàn thân, mỗi thân thị hiện ngàn Bồ-tát quyến thuộc. Nếu dùng nguyện lực tự tại mà thị hiện, thì hơn số này đến trăm ngàn vạn ức na-do-tha, không thể tính kể.

Lúc ấy, Bồ-tát Kim Cang Tạng muốn nêu lại nghĩa trên nên nói kệ rằng:

*Bồ-tát tâm nhu nhuyễn
Tâm điều hòa, chịu đựng
Thiện tâm, tịch diệt tâm
Chân tâm, bất tạp tâm
Không có tâm tham tiếc
Tâm vui và tâm lớn
Đạt đủ mười tâm này
Nhập trụ Địa thứ hai
Bồ-tát trụ địa này
Thành tựu các công đức*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Thường lia bỏ sát sinh
Không làm hại tất cả
Xa bỏ việc trộm cướp
Không sinh tâm tà dâm
Lời thật, không hai lưỡi
Chẳng nói ác, thêu dệt
Vật sở hữu của người
Không sinh tâm tham chấp
Không tổn não chúng sinh
Trực tâm hành chánh kiến
Không có tâm kiêu mạn
Cũng chẳng tâm dua nịnh
Nhu nhuyến không phóng dật
Hộ trì giáo Phật pháp
Những khổ não đờn đau
Địa ngục và súc sinh
Ngạ quỷ, thiêu đốt thân
Đều trừ tâm ác sinh
Nay ta đã trừ hết
Những việc ác như vậy
Hành nghĩa lý chân thật
Pháp lành và tịch diệt
Từ người đến Hữu danh
Những nơi hưởng dục lạc
Vui thiền, vui ba thừa
Đều từ mười pháp lành
Suy xét như vậy rồi
Tâm không hề buông bỏ
Tự mình trì tịnh giới
Lại dạy người gìn giữ
Quán sát khắp chúng sinh
Chịu các loại khổ não
Vì thương xót chúng sinh
Phát khởi tâm đại Bi
Phàm phu thật đáng thương
Rơi vào các tà kiến
Tâm mang nhiều sân hận
Luôn thích tranh tụng nhau
Tham đắm trong năm dục
Mong cầu không biết chán
Nhân duyên khởi ba độc
Ta nên độ chúng sinh
Bị ngu si che mờ
Đi đường hiểm sinh tử
Rơi trong lưới tà kiến

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Nhốt trong lồng thế gian
Luôn bị các giặc ma
Và phiền não gây hại
Chúng sinh thật đáng thương
Ta nên độ thoát chúng
Chìm sâu biển phiền não
Trôi dạt trong bốn dòng
Chịu đủ trăm ngàn thứ
Khổ não của ba cõi
Ở trong hang năm ấm
Sinh tâm ngã, ngã sở
Ta vì độ khổ này
Nên siêng năng hành đạo
Bỏ tuệ Phật vô thượng
Lại sinh tâm thấp kém
Làm cho trụ trí Phật
Phát vô lượng tinh tấn
Bồ-tát trụ địa này
Có vô số công đức
Được gặp các Đức Phật
Phụng sự và cúng dường
Chính vì nhân duyên này
Căn lành càng sáng tịnh
Ví như vàng ròng tốt
Được lọc ra khỏi quặng
Phật tử trụ địa này
Thường làm Chuyển luân vương
Làm cho các chúng sinh
Trụ trong mười pháp lành
Từ phát tâm đến giờ
Tu tập các phước đức
Nguyện cứu độ thế gian
Đạt mười Lực của Phật
Nếu muốn bỏ ngôi vua
Xuất gia tu học đạo
Tâm siêng năng tu tập
Thâm nhập ngàn Tam-muội
Được thấy ngàn Đức Phật
Cúng dường nghe nhận pháp
Bồ-tát trụ địa này
Thị hiện việc như vậy
Nếu dùng nguyện lực mình
Thị hiện các thần thông
Độ thoát những chúng sinh
Hơn số này vô lượng

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Luôn luôn vì thế gian
Tìm cầu những việc tốt
Đã giảng nói đầy đủ
Hạnh nghiệp Địa thứ hai.*

